

DE COL·LECCIONISTA A COL·LECCIONISTA.

CAPÍTOL 3:

L'ART DIGITAL, QUÈ ÉS I COM ES POT COL·LECCIONAR?

***Vicenç Arnal i Andrea Martin entrevisten a Pau Waelder, col·leccionista
d'art digital.***

En aquest episodi entrevistem a Pau Waelder crític d'art i comissari independent, amb una forta vinculació amb el col·leccionisme d'art digital. Ens parlarà sobre conceptes vinculats amb aquest tipus d'art, amb els quals ens podrem fer una idea general sobre aquest món digital tan actual. Comentarem també el seu interessant llibre, que al voltant de dues temàtiques principals, la de com ser un col·leccionista d'art digital amb un gran poder econòmic o ,per altra banda, com es pot ser col·leccionista d'aquest art però sense recursos econòmics, ens ofereix diferents consells. En tot cas, és una mostra molt interessant de com es pot arribar a fer col·leccionisme amb tots aquests materials, que amb l'evolució de les noves tecnologies es troben en constant desenvolupament.

ÍNDEX DE L'ENTREVISTA

1. Presentació.
2. Què és l'art digital?
3. El conflicte sobre el sentiment de propietat sobre algo físic i l'art digital.
4. El llibre de Pau: Dues maneres de col·leccionar art digital i resolució de dubtes i problemes.
5. Com està actualment el mercat de l'art digital?
6. Mètodes de conservació d'una obra d'art digital.
7. Com exposa la seva col·lecció un col·leccionista privat i quins mitjans utilitza?
8. Art digital i criptomonedes: són el mateix?
9. El futur de l'art digital.
10. De què tracten les obres d'art digital?
11. Consells per a nous col·leccionistes.
12. Està inacabat l'art digital?
13. La IA i l'art digital.
14. Acomiadament

1. PRESENTACIÓ

[Vicenç]: Andrea, saps que hi ha gent que col·lecciona en digital?

[Andrea]: No en tenia ni idea. Com es fa això?

[Vicenç]: Doncs ara que ho dius, no ho sé, però el nostre convidat és tot un expert.

[Andrea]: Pau Waelder, benvingut al nostre pòdcast de la Universitat Rovira i Virgili, De col·leccionista a col·leccionista. Pau és crític, comissari i especialista en art digital, i avui ens obrirà un nou món per a nosaltres.

2. QUÈ ÉS L'ART DIGITAL?

[Vicenç]: Molt bé comencem amb una pregunta més genèrica, Pau. D'art digital, no t'enganyaré, no sabem res. Com explicaries a algú com nosaltres que és l'art digital?

[Pau]: Art digital és un terme que fem servir per referir-nos a un ampli ventall de pràctiques artístiques que comencen ja al final dels anys 50, anys 60, quan hi ha artistes que comencen a emprar tecnologies com els primers ordinadors, tecnologies digitals, també sistemes electrònics, etc., per crear art. El tema és que aquest art que es crea mitjançant aquestes tecnologies té diferents característiques que el distingeixen de l'art contemporani que s'està fent en aquell moment i fins al moment present. D'una banda, és un art que es desenvolupa en un àmbit que en principi és extern al món de l'art. Els primers artistes que creen amb ordinador són enginyers i matemàtics que estan en centre de recerca i que tenen accés amb aquest primers grans ordinadors que ocupaven tota una sala i que no estaven pensats per fer dibuixos, però comencen a crear dibuixos amb aquests ordinadors. Després tenim altres artistes que igualment estan en universitats o centres de recerca i van tenint accés a tecnologies que al seu moment no són accessibles a tothom i que poc a poc, mitjançant aquesta revolució digital que hem viscut, s'han anat formant part de la nostra cultura. Aleshores aquest art s'ha anat desenvolupant d'una manera una mica paral·lela al món de l'art contemporani mitjançant festivals dedicats a l'art digital i amb la seva pròpia comunitat i això ha fet que s'hagi desenvolupat una mica dintre del seu propi món. Al mateix temps, una altra característica que distingeix aquest art que anomenem digital o art de nous mitjans també, que és un altre terme que fem servir per dir aquesta vessant de l'art contemporani que és dedica a tots els experiments que fan els artistes amb tecnologies emergents. Als anys 60 eres els ordinadors, després ha estat internet, després ha estat la Realitat Virtual, ara és la Intel·ligència Artificial.

Sempre que hi hagi una tecnologia nova, algun artista tindrà interès per vore quina mena de treball a nivell artístic o estètic o conceptual es pot fer amb allò i aleshores diguem que entraria dintre d'esta categoria que àmpliament anomenem art digital o art de nous mitjans, finalment, un altre aspecte distintiu que té aquest tipus d'art es que mentre que una obra de pintura, escultura, videoart, instal·lació, etc., sol ser el que veiem, sol ser el final d'un procés que ha portat a terme l'artista i quan ha acabat l'ha posat a l'espai expositiu, pot ser amb l'excepció de la performance, per exemple. L'art digital sol ser una art amb procés, per exemple tenim un art que anomenem generatiu i es un art que es crea amb un programa, amb un ordinador que està generant coses tot el temps. Aleshores és un tipus d'obra que sempre s'estarà transformant. També potser un obra que interactua amb l'espectador, la qual cosa abans no es donava dintre de l'art contemporani, hi havia esta distància entre l'obra d'art i l'espectador. Aquí tenim obres que mitjançant sensors, mitjançant càmeres, etc., reaccionen a la presència, als moviments, a les accions de l'espectador i això transforma l'obra. I finalment, l'altra característica distintiva que té moltes obres d'art digital, és el fet que estan connectades a internet i poden rebre dades en temps real, la qual cosa fa que sigui un obra connectada amb coses que estan passant en el món en temps real. Aquestes són algunes de les característiques que fan que puguem parlar d'un art digital o art de nous mitjans, com una cosa ben especifica dintre del món de l'art contemporani.

1. Exemple d'una obra d'art digital exposada en un televisor.

3. EL CONFLICTE SOBRE EL SENTIMENT DE PROPIETAT SOBRE ALGO FÍSIC I L'ART DIGITAL.

[Vicenç]: Personalment, col·lecciono pel·lícules de tota mena Pau, aquelles que tinguin format digital per mi no tenen gaire valor, necessito tocar-les, diguem-ne que són meves a través de l'aspecte físic. L'art digital al meu cervell entra en conflicte amb la meva idea de no tindre l'objecte entre les mans. M'agradaria que afegissis alguna cosa...

[Pau]: Això és, òbviament, característic de la manera en què entenem la possessió de productes i, per tant, també de les obres d'art tradicionalment com un objecte físic que evidentment passa a ser de la nostra possessió perquè és un objecte físic que passa a un espai que controlem nosaltres. L'espai de la nostra casa, un magatzem o lo que sigui. Això ja denota una possessió, de tota manera, pensem sempre que, per exemple, un obra d'art o per exemple quan parles d'una pel·lícula és una cosa que està distribuïda en milers de còpies i que forma part de la nostra cultura, o sigui, també s'escapa en aquesta possessió individual d'una còpia. L'art digital el que li ha passat és que per naturalesa els arxius digitals es poden duplicar infinites vegades i a diferència del que ens passava amb altres arts que es podien multiplicar com podia ser el gravat, no tenim un límit del nombre de vegades que podem extreure una còpia d'un original i la còpia és exactament igual que l'original. Aleshores, aquí entra un altre aspecte de possessió i en aquest cas hi ha un altre referent que jo trobo molt interessant, és el filòsof Nelson Goodman, que un cop ens va demanar sobre que és una obra original, i que és una falsificació i com podria determinar el que és fals del que és verdader, si totes dues obres són exactament iguals, la seua conclusió és que l'obra original té una història de producció que no té la falsificació. Si fem una falsificació d'un Rembrandt que fos idèntica, que no la poguérem distingir a primera vista, la falsedat seria que aquesta obra no va ser creada per Rembrandt no te tota aquesta història de producció. Amb el digital el que passa és això, quina és la diferència entre l'original i la copia? L'original, si un col·leccionista el compra, el compra per un canal que ve directament de l'artista, pot ser mitjançant la galeria, amb una provenença, una història que ens denota que aquella còpia que té el col·leccionista, té el vistiplau de l'artista, s'ha fet aquesta transferència de propietat que fa que l'obra que tingui sigui l'original, des d'aquest moment és igual el nombre de còpies que hi hagi, com més còpies hi hagi millor pel col·leccionista, perquè més valor cultural tindrà aquella obra. Com més es difongui un obra, més la conegui la gent, més formarà part, diguem del nostre àmbit cultural i, per tant, tindrà més valor, més valor cultural i al final més valor econòmic. Aquí

és on amb tota la història que hem tingut darrerament amb els NFT, que s'ha fet molt boja. Però bàsicament un NFT és un registre dintre d'aquest d'aquesta cadena de blocs, que en principi certificaria que allò que has comprat, aquella còpia és autèntica i no és una cosa que simplement, t'hagis descarregat d'internet. Això pel que fa a l'autenticitat d'allò que tenim, pel que fa a l'aspecte físic, òbviament, avui dia circulen moltes coses en format digital, i ja que es tracta més aviat d'una qüestió de la pròpia cultura, dels propis hàbits que anem acumulant, perquè òbviament ara mateix estem consumint moltíssims llibres, molta música, moltes pel·lícules mitjançant streaming, mitjançant canals que no ens donen mai un objecte físic, però ens donen accés continu en aquell producte cultural que volem consumir i aleshores entrem en un altre tipus de consideració que és més que posseir, el fet de poder consumir, de poder accedir amb aquell producte, a aquella experiència cultural, quan ho necessitem.

4. EL LLIBRE DE PAU: DUES MANERES DE COL·LECCIONAR ART DIGITAL I RESOLUCIÓ DE DUBTES I PROBLEMES.

[Andrea]: Parlant del teu llibre de com col·leccionar art digital, que està compost per dos manuals i per una guia de resolució de dubtes i problemes, tu expliques dues maneres de com col·leccionar este art digital. Podries explicar-nos una miqueta més estos dos punts de vista i també amb quina finalitat vas escriure aquest manual.

[Pau]: El llibre va ser un encàrrec de l'editorial, però en realitat es un projecte editorial del meu germà que és un artista i fa llibres d'artistes i em va dir "perquè no escrivs un llibre sobre col·leccionar art?". I entrant una mica en aquesta dinàmica dels llibres d'artista, de fer alguna cosa una mica diferent vaig pensar el que és atreure als col·leccionistes d'art contemporani, tradicionals, que tenen tots aquest, podrien interessar ha parlat digital, i com atreure'ls dintre d'aquest món i vaig fer la primera part d'aquell llibre que es diu "*You can be a wealthier collector in the digital age*" o "Pots ser un col·leccionista ric en l'era de l'art digital". I es dirigia una mica amb aquesta idea de que col·leccionar digital té un valor, té una seguretat, que és una de les coses que han sorgit ara mateix. Com és que col·lecciono una cosa que es pot replicar o que depèn d'un ordinador, etc. I aleshores aquesta primera part del llibre primer tracta una mica de tot el que vol dir ser col·leccionista, que implica, que implica col·leccionar aquest tipus d'obres que com he dit avanç tenen característiques particulars com el fet de dependre d'un

software, d'un programari, d'un maquinari, el fet de ser interactives, o el fet de que tenen una obsolescència a vegades, etc. I donar-hi unes pistes per incorporar a una col·lecció que podria ser una col·lecció d'art contemporani obres d'art digital i entendre que quan tens un obra d'art digital que té un procés l'has de cuidar. Lo mateix que pot passar també amb videoart que té uns formats però, l'has de mantenir, l'has de cuidar, l'has de reproduir, etc. L'altra banda del llibre agafa la postura contrària "*You can be a cashtrap collector un the digital age*" o "Pots ser un col·leccionista pobre en la era del art digital" aquí lo que faig es dirigir-me a gent fans del món de l'art, estudiants, persones que els pot interessar l'art però que sempre han pensat que no tenim al col·leccionisme perquè això només és per persones amb molts diners, amb molt poder adquisitiu i normalment ens acontentem amb anar als museus i comprar catàlegs, comprar merchandising... Tota aquesta mena de coses, i aleshores, amb aquest públic els dic, mira el que passa amb l'art digital és que com que hi ha aquesta capacitat de reproducció infinita de les obres el que han fet molts artistes és aprofitar això per vendre les obres en edicions molt grans a preus molt petits, i d'aquesta manera, intentar que difondre al màxim l'obra i fer-la més assequible perquè ja no sigui una cosa de quatre o cinc col·leccionistes que tinguin un obra que val 10.000 o 50.000 euros, sinó 5000 col·leccionistes que tinguin un obra que val 50 o 100 euros i aquest és una mica el plantejament i al mig vaig posar aquesta part que és com la típica guia de resolució de problemes que tens amb qualsevol electró domèstic, el que vaig treballar una mica amb això, que quan tens una obra digital, l'has d'instal·lar dintre d'un ordinador, l'has de connectar a una tele, et poden passar coses que aquí intento donar una mica d'ajuda també amb un toc d'humor perquè crec que amb tot això que és una cosa que no està fermament establerta hi ha una mica d'aquesta situació que és una mica boja i és una mica el que he volgut tractar en aquest llibre.

5. COM ESTÀ ACTUALMENT EL MERCAT DE L'ART DIGITAL?

[Andrea]: Actualment, tu creus que aquesta compra d'art està equilibrada entre la gent que té diners i la gent que no? Com estàs veient tu el mercat actualment?

[Pau]: Mira, el que ha passat amb l'art digital al llarg de més de vint anys, com deia avanç, l'art digital s'ha desenvolupat en un àmbit propi de festivals i amb la seua pròpia comunitat i ha quedat bastant relegat dintre del món de l'art contemporani. Així que el mercat de l'art contemporani tradicionalment ha ignorat bastant el mercat de l'art digital. Des de fa trenta anys hi ha galeries que venen art digital, que han aconseguit contactar amb alguns col·leccionistes, han aconseguit anar fent. Però també això passa amb el

videoart que es ven molt poc. Lo que ha passat és que a punts molt concrets al llarg dels darrers més de vint anys hi ha hagut moments d'interès per l'art digital, un moment que va passar va ser l'any 2000, amb tota l'emoció aquesta del canvi de mil·lenni va haver molt interès per internet, per las webs, va haver un boom i els museus van començar a col·leccionar art digital, particularment Net Art, i va haver com un interès per això. Fa 10 anys va haver-hi un altre interès. I ara amb les NFTs hi ha hagut una altra pujada, un altre moment d'interès. Quan passa això de cop i volta és fan vendes milionaries hi ha com una mena d'entusiasme i després això és calma. Que és el que ha passat ara amb els NFTs, després d'aquestes vendes de Sotheby's de 60 milions de dòlars això s'ha calmat, però han quedat alguns actors del mercat de l'art serioses, galeries importants, etc., que encara estan venent NFT's. Així que el que està passant ara és que seguim tenint presència de l'art digital, jo crec que s'està normalitzant bastant dintre del mercat de l'art, però sempre segueix sent minoritària en relació a formats com la pintura i l'escultura. I l'altra cosa que està passant és que molts artistes que creen en digital, després fan objectes, perquè com has comentat al principi, encara hi ha aquest interès per adquirir un objecte físic, així que d'una cosa que pot ser per exemple un vídeo en 3D, es fa una impressió i es crea una escultura i es ven una escultura. I estem una mica en aquest punt.

6. MÈTODES DE CONSERVACIÓ D'UNA OBRA DIGITAL.

[Vicenç]: Un gran dubte que tinc Pau, és el següent, i perdona que torni a l'aspecte físic, però és que em grinyola, em crea certa confusió. Un cop adquireixes una obra digital, on la guardes? I existies algun mètode de conservació especial o val qualsevol lloc? Quan dic qualsevol lloc, dic qualsevol ordinador.

[Pau]: Depèn, òbviament, de cada obra. Us podria passar dos textos molt interessants de dos artistes que han parlat precisament del tema de la conservació. Un d'ells és Rafael Lozano Hemmer, que és un artista molt conegut que fa instal·lacions de gran format, és un dels més coneguts en aquest àmbit. I va escriure un text molt interessant en el qual recomanava a altres artistes tot el que has de fer quan vols vendre un obra d'art digital. Un aspecte que diu és per exemple, quan ven una obra la fica dintre d'un disc dur, molt maco, amb una capseta, amb algunes impressions, etc., per donar al col·leccionista precisament aquesta sensació d'estar adquirint una cosa física, després, per exemple, aquesta obra pot ser una fotografia, que pot ser un arxiu PNG o TIF o qualsevol altra cosa, que en principi estaria en aquesta capsula i la recomanació sempre és: posa-la en algun altre servei que tinguis d'emmagatzemament al núvol. Procura fer diverses còpies, procura

moure això perquè, lògicament, és un arxiu que si es queda dins d'un disc dur podria arribar a desaparèixer. La distribució de les còpies és el que assegurarà la seva pervivència. Després hi ha tot una sèrie d'estratègies que es poden fer servir per mantenir aquests arxius, de la mateixa manera que mantenim qualsevol altre arxiu, i en aquest aspecte també lo que ha canviat molt els darrers anys, és que cada cop més hi ha estàndards. Hi ha estàndards de formats de vídeo, de formats d'àudio, d'imatges; i també hi han estàndards de programació. Hi ha llibreries de codi, distribuïdes gratuïtament que fan que si tu compres una obra d'art que té forma de programari, que és codi, tindràs manera de recuperar-lo, si li passa qualsevol cosa, perquè hi han aquestes llibreries que pots trobar a internet. En aquest punt, l'altre artista que és Kissy Kiss, que també és un artista d'art generatiu molt conegut. Ja os passaré tots aquest referents. Kissy Kiss diu: una obra d'art digital, una obra d'art feta de codi, en realitat és una obra d'art conceptual, l'artista ha escrit el codi, perquè l'obra faci alguna cosa. El que fa l'artista és donar l'obra, fer un vídeo de documentació de l'obra, mostrant que és lo que fa, i explicar que és lo que fa el codi, quan tens tot això, si un dia resulta que falla l'ordinador, que aquest sistema de programació no es fa servir, pots anar a un altre programador que digui "mira fes amb el codi que fas servir ara mateix, fes un programa que faci exactament això". I aleshores, ell diu, això és com, un exemple que fem servir sovint, si penseu en el Sol LeWitt, l'artista conceptual, ell fa uns dibuixos, són uns dibuixos murals amb ratlles i geomètrics, i el Sol LeWitt lo que feia era donar unes instruccions, un full que deia, dibuixa una línia d'aquí a aquí, dibuixa una altra línia d'aquí a ací, pinta això d'aquesta manera, i cada cop que es crea un dibuix del Sol LeWitt lo que es fa és seguir les instruccions. Doncs amb un programa de codi és lo mateix. Qui segueix les instruccions escrites per l'artista a l'ordinador és l'ordinador, o sigui que si tenim aquestes instruccions clarament explicades, qualsevol programador pot recrear un programa que faci exactament lo mateix.

7. COM EXPOSA LA SEVA COL·LECCIÓ UN COL·LECCIONISTA PRIVAT?

[Andrea]: I sí que és veritat que, actualment, hi ha molts de museus que s'estan adaptant a poder mostrar totes aquestes obres d'art digital, NFTs. Les seues instal·lacions estan adaptades. Però un col·leccionista privat com pot arribar a exhibir totes estes obres d'art digital a un públic més ampli? Sí que potser és a través d'internet, però quins mitjans o quines pàgines web especialitzades hi ha?

2. Exemple d'una obra d'art digital exposada en un restaurant.

[Pau]: Ara mateix no hi ha tants sistemes establerts, un bon exemple és la Julia Stoschker, que té una col·lecció a Berlín de videoart i també té algunes obres d'art digital i ella ha creat una pàgina web on ha ficat una part del seu catàleg perquè tothom ho pugui consultar. Ella en altres col·leccionistes que fan això, i també això és una de les coses que oferim a la plataforma a la que jo estic treballant, que es diu NIO, i que és una plataforma en la qual un col·leccionista pot pujar totes les seves obres, les guarda com si fos un drop box i té un sistema per posar-les en qualsevol pantalla. Que és com el que veieu darrere meu,

això són obres d'aquesta plataforma que s'estan mostrant en streaming. Això és una manera, i que crec que això ni hi haurà cada cop més, de difondre aquest art digital, de fer-lo accessible a qualsevol amb una pantalla, en aquest cas una persona que tingui una subscripció amb aquest servei, de la mateixa manera que tens una subscripció a Netflix o a Spotify, pots accedir a aquestes obres i les pots veure. Un col·leccionista podria difondre d'aquesta manera la seva col·lecció i fer-la accessible a tothom.

8. ART DIGITAL I CRIPTOMONEDES: SON EL MATEIX?

[Vicenç]: El nostre primer entrevistat, Pau, era un senyor que posseïa una col·lecció de monedes espectacular, des del principi del segle XX, algunes del XIX, i va comentar el neguit que li causava, el concepte de les criptomònades, no sé si l'art digital és equivalent en concepte a les criptomònades i que en penses al respecte? Estem parlant del mateix?

[Pau]: No, de cap manera. Hem de pensar que són dues coses que van per diferents camins, però que s'ajunten perquè totes dues han emprat tecnologies emergents. Tot el tema de la criptomònada parteix d'unes persones que no sabem exactament qui eren, que van crear el bitcoin, aquesta primera criptomònada, per cercar un model alternatiu d'economia i que fos distribuïda, i que estava basat en tot un sistema distribuït i amb aquest registre públic i també compartit que és el bloqueck, el que ha passat és que tota aquesta gent que està a la vessant econòmica i també de cercar altres vies de moure diners que no van mitjançant els bancs, que no van mitjançant els sistemes oficials, i aquí trobem des d'anarquistes, a somiadors, a terroristes, a criminals i tot lo que tu vulguis. Això és

uns besant de gent que està treballant amb això, inversors, especuladors, s'ha trobat amb artistes que venien durant molts anys creant obres d'art digital i que tenien del problema de "com faig un registre d'aquesta obra meva, perquè ningú la pugui copiar o perquè algú la compri i tingui un registre oficial?" I quan van veure que això del bitcoin i el blocheck, van dir "ostres, aquí podem fer una cosa" i quan van sortir els NFTs que de fet és un registre que es va crear per jocs en los quals la gent especulava per fer col·leccionisme, però no col·leccionisme d'art, col·leccionisme de cromos, aquí és va fer tot un revolotum, de gent que ve del món de l'art, de gent que ve del món del col·leccionisme, però de col·leccionar qualsevol cosa, de gent que ve de l'especulació econòmica i s'ha portat a un punt molt estrany. De fet, part del fet que hagi hagut un boom d'aquest NFTs i de la compra d'art digital, per part d'aquesta gent que especulava amb criptomònades, és precisament que les criptomònades tenen una fluctuació horrible, és molt difícil conservar diners en criptomònades perquè el valor fluctua molt ràpidament, i precisament el que van fer aquests inversors va a ser, anar cap a l'art mirant de cercar un valor refugi, un valor d'alguna cosa que mantingués el seu valor independentment de la criptomònada. Així que en conclusió et diria, les criptomònades lo que han fet en realitat ha estat emmaridar una mica la percepció de l'art digital, donar-li un aire d'especulació i de tot una sèrie de coses que en principi no tenen a veure amb lo que és l'art digital, que no té res a veure amb tota aquesta bogeria que trobem al món de les criptomònades i dels inversors.

9. EL FUTUR DE L'ART DIGITAL

[Vicenç]: M'has rebentat la pregunta de la subscripció que te la volia fer ara, perquè és un concepte que per a mi és proper, perquè estic fent la tesi basada en el cine de terror després de la crisi del crèdit del 2008 i el canvi de paradigma visual en el consum és un fet que no és que sigui present, és present i futur. I veig que en el món de l'art digital la subscripció també és present. La pregunta que el faig és, treu una mica la bola de vidre i imaginat d'aquí a 50 anys, això és una bombolla passatgera, l'art digital és producte d'una moda o creus que ha vingut per quedar-se com les plataformes en streaming que comentaves?

[Pau]: L'art digital fa 60 anys que forma part de l'art contemporani, lo que passa és que no s'ha vist per lo que us deia, penseu que als anys 60 hi havien artistes fent obres amb ordinadors, que eres obres abstractes geomètriques i que introduïen el fet de que tu pots escriure codi i generar una obra d'art. Des d'aleshores s'ha anat desenvolupant i forma

part de tot lo que és la nostra cultura actual. No penseu que és una cosa que ve ara de les NFTs, sinó que porta més de 60 anys, que està molt arrelat, que té tota una vessant tan teòrica, de recerca, com de pràctica artística en molts àmbits, que és un tipus de pràctica molt connectada amb totes les ciències i s'ha desenvolupat en molts àmbits. Així que jo crec que lo que tindrem, que ja tenim, és cada cop més art digital, cada cop més consum. Perquè a més, això lo veurem en un canvi generacional, l'art digital, està molt més en línia amb el tipus de consum cultural que tenim en general, i amb el tipus de realitat que tenim a nivell físic també, a nivell, també de com l'especulació immobiliària fa que vivim en cases més petites, fa que tenim més mobilitat, fa que cerquem nous estímuls constantment. I quan és una casa petita, quan t'has de moure tot el temps, quan vols canviar les coses que t'estimulen tot el temps, un quadre o un dibuix ja no resol aquest tema com ho fa una obra digital que pots posar a la teva pantalla i canviar-la constantment. És un altre tipus de consum, de la mateixa manera que avanç compràvem, i jo he comprat moltíssims DVDs per veure les mateixes pel·lícules un i altre cop, i ara ens connectem i mirem les pel·lícules que es van produir constantment i potser les veiem un cop i ja passem a la següent. Aquesta és la realitat en la que estem, i les properes generacions i a partir d'ara això serà igual o encara s'accelerà més.

10. DE QUE TRACTACTEN LES OBRES D'ART DIGITAL.

[Vicenç]: I l'última pregunta, tant a l'Andrea com a mi, ens va cridar l'atenció el preu d'una obra digital, no sé si l'artista es deia Beeples, ho he dit bé?

[Pau]: Sí.

[Vicenç]: Es va vendre no sé si per 70 milions de dòllars, parlaves de formes geomètriques als anys 60s, la pregunta que et volem fer nosaltres com a historiadors de l'art és: quin art digital, el format ja el coneixem, és digital, quin art es fa?

[Pau]: Quin art? Què vols dir exactament?

[Vicenç]: Per exemple les obres que hi hem vist de Beeples, fa una crítica brutal al capitalisme, tal com el coneixem a través de la cultura popular sobretot, de política actual nord-americana. L'art que es fa amb format digital com és? Què representa?

[Pau]: Hi ha de tot, o sigui pensa que per exemple comencem amb l'art aquell dels anys 60s, era un art geomètric i abstracte, que era lo que es feia en aquell moment, i que lo que feia era plantejar la idea que es pot crear, no ja dibuixant, sinó escrivint codi, i deixant

que la màquina gènere una composició infinita. Perquè quan tu escrius el codi cada cop que la màquina executa aquest codi generarà una composició diferent, així que aquí aquests artistes primer ja estan parlant de la possibilitat de la creació infinita, avui dia artistes que treballen amb d'intel·ligència artificial estan plantejant una cosa similar. Artistes com Mario Klingemann, creen obres que estan en constant procés i que exploren totes les possibilitats de la imatge, un artista ja no crea una imatge, sinó que exploren gràcies a les possibilitats que tenen els ordinadors, totes les combinacions possibles que té una imatge. També tenim molts artistes que mitjançant el format digital parlen de l'escalfament global, parlen de temes de gènere, parlen de temes de la societat actual, parlen de com estem perdent la nostra privacitat, parlen de qualsevol tema que pugui tractar avui dia l'art contemporani, el tracten igual perquè, recordem que estem parlant d'artistes que viuen avui dia, que reaccionen a les coses que estan passant de la mateixa manera que els altres artistes, l'única diferència és que estan emprant altres eines per crear el seu art i aquestes eines en certs casos generen obres que com solem dir es comporten d'una manera diferent. No és una imatge fitxa acabada, no és un objecte fixe acabat, és una cosa que està en constant procés.

11. CONSELLS PER A NOUS COL·LECCIONISTES.

[Andrea]: Una última aportació, ja que el nostre pòdcast va sobre col·leccionisme. Tu quin consell donaries per a un jove col·leccionista que vulgui començar en aquest món de col·leccionar digital?

[Pau]: Li podria apuntar cap a diverses galeries que conec que són serioses, que estan mostrant art que té valor, i com li diria a qualsevol col·leccionista, ja compri art digital o compri art en format tradicional, hi ha diverses coses que un es pot demanar. Primer, perquè col·leccionar? Vols col·leccionar coses que parlen de tu? Vols col·leccionar coses que tinguin un valor històric que representen algo? Vols recolzar una generació d'artistes? Vols recolzar una escena local o nacional, com fan alguns col·leccionistes? Vols especular? Què vols fer? Perquè segons el teu objectiu hauràs de col·leccionar d'una manera o altra. L'altre consell òbviament és anar a moltes galeries, mirar moltes webs, anar a moltes fires i anar veient que és el que t'agrada, i una cosa que també dic és, quan tu vas a una galeria o a una fira, i veus una cosa que et copsa i dius "ostres, m'ha agradat", veus a fer un cafè o torna un altre dia si pots, torna a mirar-ho i demanat si encara té copsa

com el primer cop. Perquè al primer cop d'ull sempre hi ha moltes coses que ens podem cridar molt l'atenció i pots tenir això que els col·leccionistes anomenem un "cup de foudre", aquest enamorament soptat i després ve un altre concepte molt conegut pels col·leccionistes que és el penediment del comprador, que és quan et sap greu els diners que t'has gastat en una cosa que potser després ja no t'agrada. Així que el primer consell pot ser també seria aquest, pensa-t'ho bé i quan has fet la teva decisió tira amb allò i has de saber també que col·leccionar és una feina que porta anys, i que n'aprens els teus errors a mesura que fas i n'aprens de tu mateix que és el que vols fer i on vols arribar. Tots els grans col·leccionistes ha fet col·leccions en les quals n'hi han coses que ja no volen i han anat aprenent com s'aprèn de tot a crear una col·lecció cada cop millor.

12. ESTÀ INACABAT L'ART DIGITAL?

[Vicenç]: Si l'art digital, diguem que és un codi viu, perquè dius que és un obra no acabada, entenc que és un obra que està viva perquè no està acabada, llavors estar en possessió d'una obra digital no deixa de ser una obra inacabada que es pot anar modificant a mesura que l'autor decideixi.

[Pau]: Sí, sí, té entenc. És un art viu, però jo no el considero inacabat en el sentit que l'artista ha determinat el que vol que passi, però no ha donat tots els detalls. Molts artistes parlen d'això com de crear una situació, de crear un espai en el que passaran coses. Aquí hem de mirar molts exemples d'aquest art que anomenem art generatiu que veureu que som composicions que van canviant, però bàsicament tenen una estètica, tenen una sèrie d'elements que són els que són. No canviarà absolutament l'obra, es mantindrà dintre d'uns paràmetres, però anirà fluctuant. Per exemple podeu mirar l'obra de l'Anna Carreras, que és una artista que està a Barcelona, a obra generativa, i véreu que són peces que a ella mateixa li pots comprar l'obra generativa de codi o pots comprar una impressió, que té mostra un moment d'aquesta obra.

13. LA IA I L'ART DIGITAL

[Vicenç]: No sé si té molt a veure amb el teu àmbit, Pau, però a nosaltres, professors de secundària i professors en general ens neguiteja molt el tema d'intel·ligència artificial. Sobretot el seu mal ús. No sé si en el món de l'art digital també és un punt de preocupació per si es pot arribar a enganyar darrere alguna de les obres que no estigui una màquina?

[Pau]: El que ha passat amb intel·ligència artificial és això, ara pots crear imatges fotorealistes molt fàcilment, i el Photoshop ho ha integrat això. Tots els sistemes de creació ho han integrat, i els artistes que treballen amb art digital fa anys que estan treballant amb intel·ligència artificial. Penseu que els primers artistes que estan treballant amb intel·ligència artificial o sistemes semblants vinculats amb aquest, ho fan als anys 70s. Als anys 70s ja tenim un artista que comença a crear un programa que és com un artista independent que crea les seves pròpies obres. I ho fa ensenyant a aquest programa amb instruccions a pintar com ho fa ell, és tota una història. Ara la discussió que hi ha és aquesta, si un artista crea amb intel·ligència artificial, qui és el creador? On està la creativitat? I aquí es parla, i tinc un text sobre aquest tema que és el concepte de post-creativitat, i es considera que la creativitat no és una cosa únicament humana, o no depèn únicament del teu cap i de la genialitat, sinó que és fruit de tot el que t'envolta i de tota una circumstància en la qual et trobes. I si mirem la vida dels artistes que coneixem, a la història de l'art, veurem com les seves creacions sempre formen part d'un context social, històric, de tota una sèrie de coses que els hi ha passat. Aleshores aquí, el programa d'intel·ligència artificial, que no és més que un programa capaç de calcular i de fer combinacions estadístiques a base de moltes dades que té, no pensa, no sap lo que està fent, només els hi està fent un refregint de coses que ha identificat, el podem veure com una eina que s'afegeix a totes les eines que han emprat els artistes fins ara per portar la creativitat una mica més enllà.

14. ACOMIADAMENT

[Vicenç]: Et preguntaria moltes coses perquè és un món desconegut, però en principi ja estarien totes les preguntes. Moltes gràcies per participar.

[Pau]: Gràcies a vosaltres, jo podria estar parlant hores, però tampoc us vull marejar.

[Vicenç]: Doncs moltíssimes gràcies Pau.

CRÈDITS

“De col·leccionista a col·leccionista”, un pòdcast de l’Aula de Cinema i Arts
Audiovisuals (ACiAA) de la URV.

Sobre una idea original de Vicente Arnal Cervera.

Investigació i realització: Vicente Arnal Cervera i Andrea Martin Verge.

Edició: Vicente Arnal Cervera

Producció: Vanina Hofman (ACiAA)

Transcripció: Balma Gallart / **Correcció i maquetació:** Andrea Martin Verge